

Dato: 28. maj 2018
Sagsnr.: 2018-004184-9

Hanne.Thouber@middelfart.dk

Håndtering af samtykke

Når man behandler personoplysninger, kræver det altid hjemmel. Hjemlen kan enten findes i lovgivningen eller via et samtykke.

Personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede – det kaldes også god databehandlingsskik.

Et gyldigt samtykke er defineret således:

"Enhver, frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling."

Hvis et samtykke ikke lever op til kravene, er samtykket ikke gyldigt, hvilket betyder at behandlingen ikke er lovlig og straks skal stoppes.

Nedenstående spørgsmål kan bruges til at undersøge, hvorvidt samtykket lever op til kravene og dermed er gyldigt:

1. Er samtykke den eneste hjemmel?

Samtykke må kun bruges, hvis det er det eneste behandlingsgrundlag til at bruge personoplysningerne. I langt de fleste tilfælde vil der være en lovhjemmel, der skaber et behandlingsgrundlag og dermed er samtykke ikke relevant.

Lovgrundlaget til behandling af personoplysninger kan normalt findes i særlovgivningen, der dækker det aktuelle arbejdsområde eller i databeskyttelsesforordningen / databeskyttelsesloven.

2. Er det stadig nødvendigt at behandle personoplysningerne?

Hvis det ikke længere er nødvendigt at behandle personoplysningerne, så skal behandlingen stoppes med det samme. Derfor er det heller ikke relevant at se på samtykke som behandlingsgrundlag.

3. Kan samtykket let findes frem igen?

Det skal altid være muligt at kunne finde det samtykke, der danner hjemmel for en bestemt behandling. Samtykket skal derfor gemmes sammen med de oplysninger, som samtykket giver hjemmel til at behandle. Samtykket gemmes i eDoc eller i et fagsystem, hvis det findes i elektronisk form

Hvis det ikke er muligt at finde samtykket, så kan det ikke dokumenteres, at samtykke er givet – og derfor er behandlingen ikke lovlig og skal straks stoppes.

4. Kan I dokumentere hvem, der har givet samtykket?

Hvis samtykke er givet elektronisk via et system, kan det dokumenteres, hvem der har givet samtykket.

Dokumentation af samtykke kan også ske i form af, at der foreligger en samtykkeerklæring i underskrevet fysisk form, eller ved at der er lavet et notat om et mundtligt afgivet samtykke.

Af bevismæssige årsager anbefales altid, at samtykke foreligger i skriftlig form.

5. **Kan I dokumentere, hvornår samtykket er givet?**

For at kunne dokumentere at et samtykke er gyldigt, skal det fremgå af samtykkeerklæringen, hvornår samtykket er givet.

Samtykket er gyldigt, så længe det er nødvendigt at behandle personoplysningerne.

6. **Kan I dokumentere, hvordan samtykket er givet?**

For at kunne dokumentere gyldigheden af et samtykke, skal det fremgå af samtykkeerklæringen, hvordan samtykket er givet.

Der er ikke nogen formkrav til samtykket.

7. **Er samtykkeanmodningen tydelig og selvstændig?**

En anmodning om samtykke skal altid være tydelig og selvstændig, fx ikke en del af et ansøgningsskema.

Hvis anmodningen er skriftlig, skal det fremgå tydeligt og selvstændigt i teksten, så borgeren ved at der er tale om en samtykkeanmodning.

8. **Er samtykkeanmodningen i et klart og letforståeligt sprog?**

Teksten i samtykket skal være formuleret i et klart og letforståeligt sprog, som er egnet til den målgruppe, som er modtager. Dette gælder for både mundtlige og skriftlige samtykkeanmodninger.

9. **Har den samtykkende aktivt givet sit samtykke?**

Et gyldigt samtykke opnås gennem en utvetydig viljeserklæring – dvs. en tilkendegivelse *gennem en aktiv handling, hvor den registrerede har gjort noget aktivt for at acceptere, at personoplysninger behandles.*

Tavshed eller inaktivitet er ikke tilstrækkeligt til at udgøre en utvetydig tilkendegivelse. Samtykket er ugyldigt, hvis det er givet ved passivitet.

10. **Er formålet med samtykket beskrevet?**

En samtykkeanmodning skal indeholde en så præcis angivelse af formålet med behandlingen som muligt. Det skal være konkretiseret således, at det klart og tydeligt fremgår, hvad formålet med samtykket er, og hvad der gives samtykke til. Formålet kan godt formuleres forholdsvis bredt, så det dækker mere end en specifik behandling, fx samtykke til fotografering og anvendelse af billeder på hjemmeside, nyhedsbreve og til undervisning.

Personoplysninger skal altid indsamles til ét udstykkeligt og sagligt formål, og personoplysninger må ikke viderebehandles til andet end det specifikke formål.

Hvis man ønsker at behandle oplysninger til et andet formål, skal der indhentes et nyt samtykke, der indeholder oplysninger om den ændrede behandling.

11. **Er samtykke til flere uafhængige formål søgt separat?**

Hvis en behandling tjener flere formål, skal der indhentes særskilt samtykke for hvert enkelt formål. Denne formålsbegrænsning sikrer, at den registrerede får mulighed for at give samtykke til ét formål, uden at give samtykke til andre formål.

Praktisk kan dette ske ved en samlet erklæring, hvor den registrerede kan afkrydse, hvilke formål vedkommende accepterer, at der behandles oplysninger til. Den registrerede kan fx give samtykke til at blive fotograferet, men ikke at billederne offentliggøres på sociale medier.

12. **Fremgår det af samtykkeerklæringen, at kommunen er den dataansvarlige?**

Det skal fremgå af samtykkeerklæringen, at det er Middelfart Kommune der er dataansvarlig for den pågældende behandling, og at det er kommunen samtykket er givet til.

13. Retten til at tilbagekalde et samtykke

Det er et krav, at den registrerede – inden samtykket er givet – bliver informeret om, at samtykket kan trækkes tilbage.

Et samtykke skal kunne trækkes tilbage på samme nemme måde, som det er givet.

Tjekliste til samtykke

	Sæt kryds hvis ja	Sæt kryds hvis nej
1. Er samtykket den eneste hjemmel til at behandle personoplysninger i den givne situation?		
2. Er det stadig nødvendigt at behandle personoplysningerne?		
3. Kan samtykket let findes frem igen?		

Er svaret nej til bare et af nedenstående spørgsmål, er samtykket ugyldigt, og der skal indhentes nyt samtykke!

	Sæt kryds hvis ja	Sæt kryds hvis nej
4. Kan det dokumenteres, hvem der har givet samtykke?		
5. Kan det dokumenteres, hvornår samtykke er givet?		
6. Kan det dokumenteres, hvordan samtykke er givet?		
7. Er samtykkeanmodningen tydelig og selvstændig?		
8. Er samtykket formuleret i et klart og letforståeligt sprog?		
9. Har den samtykkende aktivt givet sit samtykke (og ikke passivt)?		
10. Er formålet med samtykket beskrevet?		
11. Er samtykke til flere uafhængige formål søgt separat?		
12. Fremgår det af samtykkeerklæringen, at kommunen er dataansvarlig?		
13. Er der oplyst om muligheden for at trække samtykket tilbage?		

